

LA MANCOMUNITAT CATALANA
I L'INSTITUT
D'ESTUDIS CATALANS

RESTA en nostres cors la profunda impressió de la desaparició del malaguanyat Prat de la Ribera, d'aquest il·lustre patrici català que amb son esforç arribà a l'afirmació de la personalitat de Catalunya donant-li amb la Mancomunitat, les noves Taules de la Llei.

En Prat de la Ribera amb la Mancomunitat donà un nou poder a Catalunya. Amb la Mancomunitat per ell presidida, s'obriren carreteres formoses, enllaçà pobles amb fils telefònics, començà a crear biblioteques populars, amb edificis propis, creà una escola, —l'única qu' existeix a Espanya— de bibliotecaris per a proveir-les, i llençà un segon emprèstit amb les accions escrites en català. La Mancomunitat se constituí en banquera dels Ajuntaments de Catalunya, concedint-los crèdit pel doble de son pressupost, amortisables als cinquanta anys, etz, etz.

Aquesta és una de les principals feines de'n Prat de la Ribera. La segona part pot comprovar-se amb les noves institucions de cultura amb que conta Barcelona, moltes d'elles subvencionades i sostingudes per la Diputació Provincial de la ciutat comtal.

Els nacionalistes han sigut l'element polític que ha donat més empenta a n'aquesta modernització, no solsament apoiant a la Mancomunitat amb sa tasca de construir vies de comunicació, repoblació de muntanyes, sanejament de rius, la lluita contra'l paludisme, estudi de plans de ferro-carrils secundaris, formació d'un mapa geològic, etz, etz, sinó que'n l'implantació de centres i llocs destinats al estudi han portat sempre la devantera.

El primer pas d'aquesta obra sigué la fundació del Institut d'Estudis Catalans que a la vegada realitzà l'estudi dels components que son l'essència i els comprovants de la personalitat històrica i de la realitat nacional, que vé a desenrotllar l'activitat científica catalana i a obrir-li les fronteres de la ciència universal valent-se de sa propia llengua. Els estudis històrics, els arqueològics, els filològics i els científics avancen amb una activitat meravellosa. En llengua catalana son presentades les tesis científiques a París i a Zurich; en llengua catalana son redactades les publicacions del Institut, i quines reb la ciència europea amb comentaris crítics publicats en les revistes més prestigioses del mont científic universal. Aquesta actuació científica ha ampliat llurs bases i les ha assegurat en el pervindre enviant pensionats a n'els seminaris de filologia d'Alemanya mentre es prepara una reforma pedagògica que compregui les qüestions d'ensenyança elemental, tècnica i superior.

Responent al envió d'aquets pensionats, a la vegada es fundaven els cursos d'alts estudis, s'obria l'Universitat Industrial, on funcionen avui les ensenyances de les indústries tèxtils, el laboratori de Química, l'Escola de Curtits, l'Escola d'Agricultura, l'Escola Elemental del Treball i l'Escola Superior dels Bells Oficis. Dintre del mateix conjunt funcionen annexes, la Borsa del Treball amb el Secretariat del Aprenentatge.